

Øvelsesplanlegger

Pakke 3 øving 2

«Uregelmessigheter i datatrafikk»

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	3
1.1	BAKGRUNN OG FORMÅL	3
1.2	OPPBYGGING AV VEILEDEREN	3
2	SCENARIO	4
2.1	OVERSIKT SCENARIOER	4
2.2	AVVIK MELLOM AVLESTE VERDIER HAV/LAND	5
2.2.1	Veiledende spørsmål	5
2.2.2	Videre utvikling av hendelsen	6
3	EKSTRA INFORMASJON TIL FORBEREDELSE OG GJENNOMFØRING.....	7
3.1	INNLEDNING TIL HENDELSE	7
3.2	HENDELSE	7
3.3	LÆRING	7
3.3.1	Veiledende spørsmål	7
3.4	AKTUELL LITTERATUR	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål

Anlegg og installasjoner i petroleumssektoren skal ha beredskapsplaner for håndtering av uønskede hendelser. Næringen har scenarioer som kan knyttes til IKT-hendelser men Havindustritilsynet (Havtil) har i tilsyn sett at det knapt trenes innen IKT-sikkerhet for de industrielle kontroll- og sikkerhetssystemene. Derfor har Havtil fått utarbeidet et sett med trenings- og øvelsesscenarioer. Dette øvelsesopplegget ble utarbeidet av Proactima med Netsecurity som partner. Opplegget er videre bearbeidet av Havtil.

Aktivitetsforskriften § 23 beskriver at «det utføres nødvendig trening og nødvendige øvelser, slik at personellet til enhver tid er i stand til å håndtere operasjonelle forstyrrelser og fare- og ulykkessituasjoner på en effektiv måte». Samme formulering finnes også i teknisk og operasjonell forskrift § 52. Det er altså samme krav til trening og øvelser for anleggene på land som det er til innretningene på sokkelen.

Når vi trener, øker vi personlige ferdigheter og kunnskaper. Øvelser tester samhandling og beredskapsevne, avdekker styrker og svakheter, samt forbereder ledelsen på å håndtere ulike kriser.

1.2 Oppbygging av veilederen

Øvelsesplanleggeren inneholder ulike scenarioer, og det er foreslått hvilke funksjoner som er aktuelle å inkludere i øvelsen. Scenarioene kan benyttes som trening, table top eller spilløvelse.

Veilederen har i del 3 ekstra informasjon til forberedelse og gjennomføring så som:

- et mulig hendelsesforløp i forkant av startpunkt
- sekvensskjema for hendelsen

2 Scenario

De fleste innretningene på norsk sokkel har kommunikasjonsløsninger som muliggjør effektiv overføring av produksjonsdata til IKT-systemer for driftsstøtte og analyse. Det oppdages at det ikke er samsvar mellom produksjonsdata fra driftssystemene og data som benyttes i modellene for støttefunksjoner.

2.1 Oversikt scenarioer

Tabell 1 indikerer hvilke funksjoner/avdelinger som er aktuelle å trene ved bruk av de ulike scenariene. Det er opp til øvingsledelse å velge hvilke oppgaver som skal inkluderes i øvelsen.

Tabell 1 - Oversikt over hvem som kan trenes/øves i de ulike modulene

Oppgave	Tittel	SAS/IACS-ansvarlig	Lokal driftsledelse	System-ansvarlig drift	IKT-avdeling
2.2	Innledende forhold – avvik mellom produksjonsdata og modeller	x		x	x
2.3	Videre utvikling – endring i systemet			x	x

2.2 Innledende forhold – avvik mellom produksjonsdata og modeller

I samhandlingen mellom kontrollromsoperatører og ansvarlige for produksjonsplanlegging oppdages det at data fra produksjonsmodellene de siste ukene har hatt avvik fra driftsresultatene i kontrollrommet. Ansvarlig for produksjonsplanlegging kontakter systemansvarlig drift.

2.2.1 Veiledende spørsmål

Systemansvarlig drift

- Hvilke datasystemer er involvert?
 - Hvem er systemansvarlig for hvert enkelt system?
 - Hvem er dataeier og hvor er grensesnittene mellom eierne?
- Er det loggført arbeid på systemene? I så fall hva?

IKT-avdeling

- Hva er IKT-avdelingen sitt ansvar for datasystemene som er involvert?
- Hvordan kan IKT-avdelingen bistå?

SAS/IACS-ansvarlig

- Hvordan kan SAS/IACS-ansvarlig bistå?
- Er det utført av arbeid på relevante instrumenter og systemer? I så fall hva?
- Hvordan foregår samhandlingen med avdelingene på land?

2.3 Videre utvikling – endring i systemet

Systemansvarlig drift kontakter applikasjonsansvarlig og får vite at det nylig er gjort en mindre endring for å kunne følge opp initiativet fra ledelsen om energioptimalisering. Det er derfor implementert en applikasjon for oppfølging av energiforbruk som funksjon av produksjon. Endringen er foretatt i samarbeid med driftsleder land og elektroansvarlige.

2.3.1 Veiledende spørsmål

- Hvordan undersøke hva som har skjedd?
 - Foreligger det dokumentasjon av endringene?
 - Hva finnes av backup?
 - Hvordan blir implementering og endring av slike applikasjoner verifisert og godkjent?

3 Ekstra informasjon til forberedelse og gjennomføring

Det er ikke alle hendelser i IKT-systemene som skyldes digitale angrep. Denne øvelsen er knyttet til en mindre modifikasjon der endringen påvirker andre deler av de brukerstyrte løsningene.

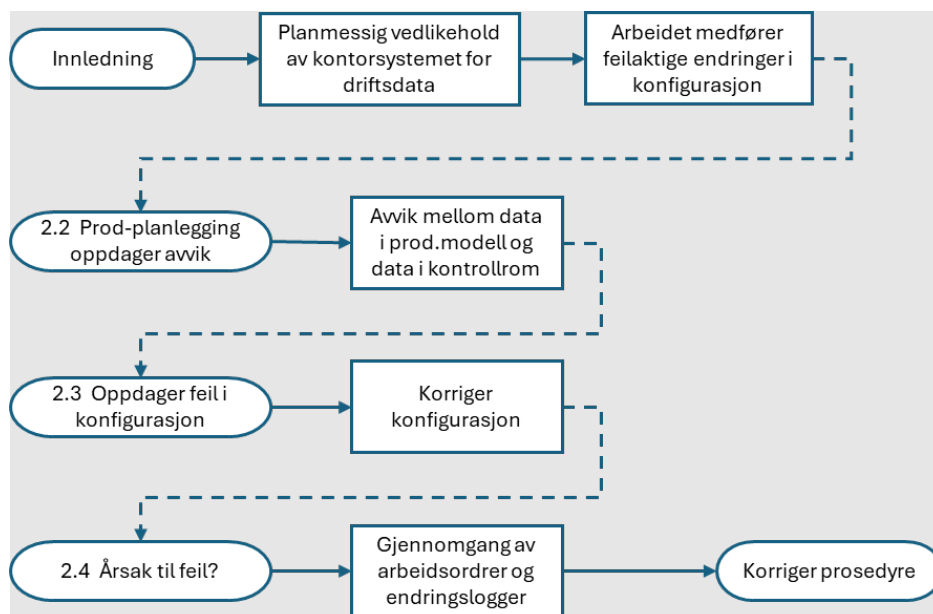
I øvelsen benyttes rollen applikasjonsansvarlig. Denne er tenkt som en funksjon i miljøene i driftsstøtte og som benytter data fra drift som er tilgjengeliggjort i kontornettet.

Applikasjonene er dels løsninger som benyttes over tid og dels kortvarige oppsett for å undersøke spesifikke problemstillinger. Disse løsningene er heller ikke nødvendigvis underlagt det samme regimet for endringskontroll som i de andre IKT-systemene.

3.1 Innledning til hendelse

Ledelsen har økt oppmerksomheten på energioptimalisering og ønsker en datadrevet visning av energieffektivitet. Applikasjonsansvarlig har i samarbeid med driftsleder land og elektroansvarlige laget en applikasjon for oppfølging av energiforbruk som funksjon av produksjon. Løsningen er en utvidelse av programvare og datagrunnlag som brukes for visning av data til produksjonsoptimalisering.

3.2 Hendelse

3.3 Læring

Gjennomgang av rutiner, avklaring av ansvarsforhold og forbedring av systemer.

3.3.1 Veiledende spørsmål

- Er ansvar og roller tilstrekkelig beskrevet?
- Hvordan sikre at læring fra denne hendelsen blir videreført?
- Hvem er ansvarlig for funksjonene dataeier og applikasjonsansvarlig?